

Preester-munk Serahwim.

Sarowi kloostri püha wanakene

S e r a h w i m .

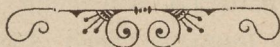
Hiiskopikonna Walitsuse õnnistamisega.

Niia Peetri = Pauluse Wannaste jeltji kuluga wälja antud.

Fr. R. Krutzwaldi
nim. ENSV Riiklik
Raamatukogu

N° 16.

315070

N i i a s , 1903.

Trükitud L. Blantensteini trükimajas, Weberi-uulitsas Nr. 13.

Гатони Ілюстрі Бірна Републіка

Г р а м м а т и к а

Дозволено духовною цензурою. Рига, 11 Августа 1903 г.
Цензоръ, Протоіерей Н. Лейсманъ.

Книжка выдана читателю библиотеки

№ 10

318070

С. 100

1903 г.

Библиотека Рижского университета

Wenertigi

Püha Walitsewa Sünodi tegu

29 Januaril 1903 aastal.

Isa ja Poja ja Püha
Waimu nimel.

Seitsekümmend aastat tagasi, 2-sel Januari kuu päeval 1833 aastal, Sarowi kloostriis läks rahulikult hingama Issandas õnnis wanake preester-munk Serahwim. Oma puhta tõeste kristliku elu ja tegudega tema juba oma elu ajal päris üleüldist armastust enese wastu oma aegse rahwa poolt ning sünnitas neis usku, et tema püha palwetel Jumala ees iseäraline tegewlik wägi on. Pärast tema õnnist surma ikka uued ja uued Jumala armuteud neile, kes usuga tema palwelikku eestseismist Jumala ees palusiwad, tegiwad tema mälestust õigeusjulise wene rahwa seas ikka kuulsamaks ja kuulsamaks, ja seda peetatse laialiste ümberkaudu suure auukartusega. Kõik tema elu on wäga rohkest õpetlik: ta näitab waimuliku wõitlemise head eenkujut, õpetab elawat usku Jumala jüsse ja leetiwat armastust ligimese wastu. Juba noore mehena jätab tema oma isamaja

maha Kurski linnas ja, kõigist tundmata, tuleb Sarowi kloostri. Siin hakkab tema munga elu elama, algab kõigealast järjest peale ja täielikus sõnakuulmises ning alandlikul waimul täidab järk-järgult kõik, mis munga seisus ja kloostri seadus peale paneb; kõik teda armastawad, kõik teda auustawad ja peawad temast suurt lugu tema tasase meele ja wagase waimu pärast. Kahelja aastat kannab ta esialgist katset, et munga seisusesse wastu wõetud saada: 13-mal Augustil 1786 aastal õnnistatakse teda mungaks Serahwimi nime all, aga kaks kuud hiljem teda pühitsetakse juba diakoniks. Endist wiisi waga ja alandlik olles, isa Serahwim tõusis waimulikus elus ühest wäest teise. Kõik päewad, hommikust õhtuni, wiibis ta kloostris, diakoni korra järele jumalateenistust pidades, ning kloostri seadusi ülemate sõnakuulmises täites, aga õhtutel kadus tema ükshilguse kamrikesesse, kus ta ööd läbi palwes walwas ning warahommiku ilmus ta jälle kloostrisse, et seal diakoni ja munga seisuse kohusid täita. 2-sel Septembril 1793 aastal teda pühitsetakse preestriks, ja nüüd weel suurema hoolega ja awarama armastusega wõtab ta waimulikku wõitlemist wõidelda. Üleüldine munga eluford ja seadus, nagu palwed, paastumine, sõnakuulmine, wäsimata waewanägemine, mis muile iseenesest rasked küll pidada on, on tema meelest juba liig kerge waew. Temal ilmub himu

sunitrema ja kõrgema wõitlemistele järele. Ta jätab
 kloostri seltskondliku elu maha ja läheb kõrgema wai-
 muliku wõitlemistele tarwis üksikusse majakesesse kesh-
 põlist Sarowi männa metsa; wiisteistkümmend aastat
 wiibib ta siin aina üksi kindlas paastumises, alati-
 lises palwes, Jumalafõna lugemises ja waewanäge-
 mises. Wanaaegse sambnikude wiisil, ülewalt kin-
 nitud ja trööstitud, seisab tema, üles taewa poole
 tõstetud kätega, tuhat päewa ja ööd kiwi peal, kuni
 tema wuled ainult lausujiwad: „Oh Jumal, ole
 mulle patusele armuline!“ Kui ta niisuguse üksiku
 kõrbe elu oli lõpetanud, tuleb ta jälle Sarowi kloostri
 tagasi ja siin paneb ennast wiieteistkümneks aastaks,
 otsekui hauda, finni, kus tema esimesed wiis aastat
 waitolemise tõutust piab. Tema meel ja süda olid
 alati palwelikult Jumala poole ülendud, ta hiilgas
 päris Püha Waimu armust, ja oli nii puhas, et
 sagedaste nägemisigi üleweltsest ilmast nägi. Wai-
 mulikus elus täieste walminud olles, tema, juba
 raugenud wanake, pühandab ennast terwelt tegewliku
 teenistusele ligimese heaks. Nakkad ja wafsed, alamat
 ja suurt sugu inimesed tuhandete kaupa tõttasiwad
 tema kambrike juure ja, kiiras wanakese ette põlwili
 langedes, awaldasiwad temale oma südameladad, ja
 ualdasiwad talle omad mured ja hädad ja armastuse
 ning tänuga wõtjid kuulda iga tema sõna. Sgaühte
 wõttis tema armastusega ja rõõmuga wastu, lahkest

termitades: „mu isake, mu emake, mu rõõm!“ Rõiki tema õnnistas, õpetas, maenitjes: mitmeid pihtis; tegi tõbiheid terweks; mitmeid laskis ta oma rinna peal rippuwa ristile, millega ta ema teda oli õnnistanud, ehk püha kujukule, mis temal laua peal seisis, juud anda, muile andis ta õnnistuseks pühitsetud firiku leiba ehk pühitsetud wett, ehk kuiwatud leiba palufesi, teistele tegi ta otja ette püha kujuk ees põlewaft lambist wõetud õliga risti tähe, mõnele hakkas ta ümber kaela ja, juud andes, terwitas: „Kristus on surruft ülestõusnud!“ Waimulik rõõm täitis alati wanakeft nõnda, et iialgi ei nähtud teda mureliku ehk kurwameelelise olemat, ja jeda rõõmuft meelt ta püidis ka teistesje pesitada. Tema alatijed waimu omadused olid: ütlemata tasandus, lahkus igaihe wastu, alaline alandus ja enese kasupõlgamine. Oma maapealse elutee lõpul, puhas waimu poolest, alandlik ja ütlemata armurikas wanake läks waikeft ja rahus hingama Issandas, Jumala Ema kujuk ees, mis „Haleduseks“ hüitakse, nõrkus peaga ja wastu rinda wajunud kättega põlwili olles. Pärast tema õnnist surru maalestus tema jumalameelepäralijest ja kristlikust puhtaft elust ei kahane sugugi ega nõrke, waid kasvab ja kosub ifka enam ja enam õiget usku wene rahwa seas kõigis tema rahwuse seijustes. Digesu rahwas kõigeft jüdamest auustab õnnist wanakeft, kui tõesie magat ja jumalameele-

päraltist meest, ja usub, et tema ka pärast siit ilmaft lahkumist ei jäta ilma oma eestseismijeta Issanda ees kõiki neid, kes usuga tema ees pallweid peawad. Ja Issand Jumal, kes imelik ja auus Oma pühade jees on, on isa Serahwimi palweliku eestseismijese läbi heaks arwanud palju imetähti ilmutada ja terweksjaamijesi haigetele anda. Püha Walitsew Sünod ühes õigeusjulise rahwaga usub igawesemälestusewäärt isa wanakese Serahwimi pühadust ja seepärast mitu-
 korda arwas tarwis olemat tarwilikuid tallituse õiglase wanakese aini jisse tõstmiseks ettewõtta.

1895 aastal Tumbowi piiskopi poolt sai Püha Sünodi jaadetud iseäralise komisjioni läbi toimetud järeleuurimine imetegudest ja imelikult terweks-
 jaamistest isa Serahwimi palwete läbi neile, kes usuga tema abi palusiwad. See järeleuurimine, mida komisjion 3 Webruaril 1892 aastal algas, oli Augusti kuus 1894 aastal lõpetud ja sai toimetud 28-
 jas kui Europa Wenemaa, nii ka Sibe-
 rimaa piiskopi maakonnas. Kõiki armuliku abi ilmumise isa Serahwimi palwete läbi oli komisjioni poolt järeleuuritud 94 ja juurem osa neist olid kindla tunnistuste waral kinnitud ja tõendud. Mui-
 dugi nende armuliku abi ilmumiste arw on palju juurem: Sarowi kloostri kirjawaras, ülemal nimetud komisjioni tunnistuse järele, on jasad kirjad mitmelt

poolt, kus neist armutegudest kirjeldakse, mis wanafese Serahwimi palwete läbi sündinud on. Et need kirjad järeleuurimata ja ka palju suusõnal ülesantud teatuse koguni üleskirjutamata jäiwad, andis Püha Sünod Sarowi kloostri ülemale Tambowi piiskopi läbi käsku — kõik tähtsamad teatused neist armutegudest wanafese palwete läbi, mis seniajani weel üleskirjutamata olid jäänud, kokkukoguda ja üleskirjutada, ja ka edespidi kõige hoolega kirja panna kõik uued imeteud, mis isa Serahwimi palwete läbi saamad sündima. Pärast seda Tambowi piiskop kahel korral, 1897 aasta hakatusel ja lõpul, saatis Püha Sünodi suured kogud järelkirjased (kopijaid) neist kirjadest, mis mitmelt poolt sissetulnud olid ja isa Serahwimi palwete läbi sündinud imetegudest ja terweksaamistest teadustasid. Aga Püha Sünod ei arwanud siis weel aega parajaks — Sarowi wanafese pühade hullka arwanist lõpu otsustamise alla wõtta Tambowi piiskopist sissesaadetud kirjaanduse põhjusel, waid weel kaks korda kinnitas Sarowi kloostri ülemale — ikka edasi kirja panna kõik uued imeteud, mis wanafese palwete läbi sündida wõiwad. Möödaläinud 1902 aastal, 19-mal Juulil, isa Serahwimi sündimise päewal, Keiserlik Majesteet leidis heaks meeletuletada kui õnna wanafese palwelikud teud, nii ka üleüldist rahwa auustamist tema mälestuse kohta, ja awaldas soovim, et Püha Walitsewas

Sünodis alustud toemetus waga wanafese auustamiseks lõpule saaks toimetud.

Kui Püha Sünod seda ülitähtsat asja kõigepidi ja kõige hoolega läbiwaatanud oli, siis leidis ta, et need nii jägedaste sündinud ja sügawalt läbiuuritud armulikku abi ilmunised isa wanafese Serahwimi palwete läbi ei anna maad mingisuguse kassipidimõtlemisele oma tõsiduse üle ja oma omaduse poolest langewad niisuguste sündmuste liiki, mis imetegewat Jumala wäge isa Serahwimi eestseismise ja eestpalumise läbi ilmutawad neile, kes oma waimulikudes wigades ja ihulikuis hädades usu ja palwega tema armuliku eestseismise alla kipuwad. Ühtlasi, jelles soowis, et ka igawesemälestusewäärt wanafese Serahwimi auusad relikwiad kõikide poolt, kes tema palweliku eestseismise alla tõttawad, pühalikult auustud saaksid, Püha Sünod käskis Moskwa mitropolitit neid järelewaadata. Käesolewa aasta 11-mal Januaril Moskwa linna mitropolit Wladimir, Tambowi piiskop Dimitrii ja Nišni-nowgorodi piiskop Nasarii, Suidali kloostri ülemat arhimandriti Serahwimi ja Moskwa P. Sünodi Kontori prokurori würsti Schirinskii — Schichmatowit ja weel nelja waimulikku meest oma kaasa wõttes, uurisid kõige hoolega isa Serahwimi firstu ja ka relikwiad järele, mille üle iseäralik protokoll nende

kõikide allkirjadega kirjutatud jai. Seepärast Püha Wälistjewa Sünod, jelles kindlas usus, et wanakeise Serahwimi palwete läbi tõeste imeteud sünniwad, pühade sees imelikku Issandat Jumalat kiites, kes ikka isa — isadelt päritud õigeusule truud Weneriigile head teeb, ja Kes ka nüüd waga Keisri Härra Nikolai Aleksandrowitsi õnneliku walitjuse päewil, otsekui wanastki, on heaks arwanud selle waga elu töötaja auustamise läbi uut ja juurt armu imetähte õigeusjulist wene rahwa wastu ilmutada, on Keiserliku Majesteedi ette kõigealandlikumalt oma otjustamist toonud, kus järgmiselt ülespandud on: 1., Sarowi floostriis puhkawat waga wanakeist Serahwimi Jumala armuist auustatud pühade hulka arwata, ja tema kõigeauusamad relikwiad püha relikwiate liiki lugeda ja nemad Keiserliku Majesteedi poolt jeks valmistud kirstu sisse panna, kus igaüks, kes pallwega tema juure tõttab, võib nende ette kumardada ja neile auu anda, 2., waga isa Serahwimile iseäralik jumalateenistus kokku seada, aga jeni kui niisugune walmis seatud saab, pärast tema awaliku auustamise päewa, tema auuks üleüldist wagameestele kokku seatud jumalateenistust pidada; tema mälestust kui ta surma päewal, 2-sel Januaril, nõnda ka tema püha relikwiate awamise päewal pühitjeda, ja 3., awalikult sellest kõigile Püha Wälistjewa Sünodi poolt kuulutada.

Ühes jelle Sünodi otsustamisega olid Keiserliku Majesteedi läbiwaatuselole toodud algus — protokoll ja Serahwimi põrmu järeleuurimisest ja lühikene kirjeldus imetegewa abi ilmumistest tema palweliku eestseisumise läbi. Sünodi kõigealandslikuma ettepanemise kirja peale kõige jelle kohta Keisri Härra oli heaks arwanud Oma Enese käega 26 Januari kuu päewal käes olewal aastal järgmised sõnad kirjutada: „Lugesin jüdamet rõõmuga ja haleda meelega.“

Kui Püha Sünod need eesseeiswad kõige armulikumad sõnad oma koosolemisel ärakuulanud oli, tegi ta 29 Januaril 1903 aastal järgmise otsuse: S.-Peterburgi ja Ladoga mitropolit Antonii hooletaks anda Tambowi ja Niischninowgorodi piiskoppidega jeltsis, käesolewa aasta Juuli kuu 19-mal päewal, waga isa Serahwimi, Sarowi imeteutegija, relikwiate awamist pidulikult äratoimetada.

Püha Walitsjew Sünod annab jellest awalikult teada kõige õigeusu Koguduse jumalakartliku lastele, et nad ühes temaga wõtaksid auu anda ja tänu tuua Issandale, Kes seda nii heaks arwas, ja et nad seda uue eestpaluja ja imeteutegija ilmumist wastu wõtaksid, kui uut taewa õnnistust meie Kõrge Keisri

Härra walitjuse peale, kes wäsimata oma õigeuslilje
wene rahwa heaks waewa näeb ja kes omas
Sjalikus armastuses ja hooletandmises kõiki oma
truu alamaid, igat sugu ja igat seisust, omas
tuninglikus südames kannab.

Püha wanakese Sarowi kloostri ieromonah Serahwimi elust.

Püha wanake Sarowi kloostri ieromonah Serahwim, kelle nimi enne munga-põlwe Prohor oli, sündis 19. Juulil 1759 a., Kurski linnas. Tema wanemad, Issidor ja Agathia, olid rikkad ja Jumalafartlikud inimesed. Tema isa ametiks oli kiwi-majade, ja iseäranis kirikute ehitamine. Kaunit kahetorralist kirikut waga Sergiuse auuks Kurski linnas hakkas ta tema ehitama 1762 a., aga lõpetud sai selle kiriku ehitus alles Prohori ema ülewaatamise all 1778 a. Lapselt jaadik oli Prohor iseäralise Jumala hoolekandmise all; ta sai kaks korda imelisel wiisil surmast päästetud: 1763 a., kui tema Sergiuse kiriku ehituse ajal kõrgest kellatornist maha kukkus, ja 1769 a. kui tema raskest haige oli. Ta oli seitsmeaastane poisike, kui ema kiriku ehitust järele waadates, ühes poisikesega ülesse tella torni läks. Siin kadus Prohor ta silmist ära ja, üksi olles, kukkus kogemata tornist maha. Suure hirmuga jooksis ema tornist alla, ja arwas maas surnud poja eest leidwat, aga imestlemise ja suure rõõmuga nägi teda terve ja

weata olemat. Kolme aasta pärast peale selle, kui Prohor kümme aastat wana oli, jäi tema raskete haigeks, nõnda et terweksjaamise peale lootus kadus. Kui haigus kõige raskem oli, ilmus Prohorile Kõige-püham Jumala Ema, kes teda lubas katsma tulla ja terweks teha. Suhtus, et selle järele Jumala Ema kaju selle maja hoowist läbi wiidi, kus Prohor emaga elas. Tema ema, Agathia, wiis oma haige poja hoowi peale ja laskis teda kujule suud anda. Pandi tähele, et jüst ajast Prohori terwis paranema hakkas ja warsti sai tema koguni terweks. Nõnda sai siis tõeks Jumala Ema tõutus teda katsma tulla ja terweks teha.

Juba enne põdemist hakkas Prohor, kes terawa mõistusega ja hea peaga poisike oli, kirja õppima; pärast terwise paranemist õppis ta jõudjaste edasi, õppis kiriku Jumalateenistuse tundide raamatut ja Daweti laulu = raamatut, õppis ka kirjutama, armastas Piiblit ja waimuliku siisuga raamatuid lugeda. Teda pandi tema wenna Aleksei poodi kaupmehe tallituse õppima, aga see töö ei olnud mitte tema meele pärast; tema jüdamele olid armsamad waimulikud asjad. Peaaegu iga pääw käis tema Jumala templis. Et ta kauplemise toimetuste pärast mitte pääwa ajal Liturgiat ja Öhtu Jumalateenistust kirikus ei wõinud kuulda, sellepärast tõusis ta waremme hommiku üles ja ruttas pärast kodust palwe

pidamist kirjusse Hommikusele Jumalateenistusele. Pühapäivil armastas Prohor waimulikka raamatuid lugeda; ta kutsus ka oma seltsilisi jeda lugemist kuulma.

Sell ajal elas Kurski linnas üks Kristuse pärast jõe inimene, keda kõik auu jees pidasid. Suba nooreit põlwest jaadik hakkas tema jeda rasket elu komba pidama oma hinge õnnistuseks. Prohor sai temaga tuttawaks ja pärast poole hakkas teda kõigest südamest armastama; See Kristuse pärast jõe armastas ka Prohorit; ja tema mõjul wõttis Prohor weel enam wagadust ja üksik-elu armastada.

Etta enam ja enam kaswis Prohori südames ihaldus floostriise elama minna; kui ta seitsmeteistkümmne-aastajeks sai, muutis see ihaldus kindlaks nõuks. Tema ema omalt poolt ei olnud selle nõu vastu. Südant liigutaw oli see, kuidas Prohor oma emat Jumalaga jättis. Wene rahwa pruugi järele, istus ta, pärast jeda kui teele oli walmis seadinud, natuke aega ühes oma emaga, siis tõusis üles, palus Jumalat, kummardas ema ette maani ja palus siis emalt õnnistamist. Agathia laskis teda õnnistegija ja Jumala Ema kujule juud anda, ja siis õnnistas teda wäskje ristiga. Selle risti wõttis Prohor vastu kui ema õnnistuse tähe, kui tähe, mis mungale kõik ta elu kohused meele tuletab, ja ta

hoidis teda oma elu otsani, alati kandis ta teda omas kaelas awalikult riiete peal. Silmapisaraid walades, lahkusid üksteisest ema ja poeg.

Ruhu ruttas siis nüüd seitsmeteistkümmne aastone noor mees Prohor, maha jättes wanemate elu maja, oma ema ja ja wenna ja oma waranduse? Ta läks kõige enne Kiiewi linna, Kiiewi Petscheri kuulhasse lawrasse (kloostrisse), senna Wene maa munga elu pidajate alguse paika, et seal munga elu kumbeid tundma õppida, omale õpetust ja juhatusi otsida ja õnnistust saada ühe waimu elus kindla ja targa munga käest, et seal palwet teha waga Antoniuuse ja Theodosiuuse püha ihude juures, kes Kiiewis munga elu alustajad olid. Prohor sai kuulda, et Petscheri kloostri lähedal Kitaewi kloostris üks Jumala meele päraline üksik-elu-pidaja munk, Dossihweus, elab kellele Jumalast salaja asjade tundmise and on antud. Prohor tuli tema juure, kummardas tema jalge ette maani, andis neile juud, awaldas temale omad mõtted hinge põhjani ja palus juhatusi ja õnnistamist. Saladusetaundja wanake juhatas temale elu kohaks Sarowi kloostri ja õnnistas teda, üteldes: „Mine, Jumala laps, ja ela Sarowi kloostris; see koht saab sulle õnnistuseks; seal lõpetad sa Jumala abiga ka maa-pealse tee käigu. Püha Waim, see kõige headuste hallikas, juhatab su elu pühaduses. Sarowi kloostris on ka kloostri-ülem Bahomius omas elus

Jumalafartlik, meie waga isade Antoniuse ja Theodosiuse järelkäija.“

Sarowi flooster seisab Tambowi kubermangus, Temnikowi kreisis; teda asutas 1706 a. ieroshiimonah Iwanni, kes oma waga elu ja õnnetuma elulou läbi teatud on. Pärast kui Prohor Kiiemist tagasi tuli, elas ta mõne kuu oma ema ja wenna juures, ja siis läks Sarowi floostriisse, kuhu ta 20. Nowembril 1778 a. tuli. Kloostri ülem, Pabonius, wõttis teda armastusega vastu, pani teda katsealuste, ehk sõna kuulma õppijate arwu (ПОСЛУШНИКИ) ja andis teda wanakese Joosepi, kloostri asja hoidja, juhatusse alla.

Õsitate elas Prohor wanakese Joosepi tuas ja käitis tema juhatusse järele kõik kloostri elu seadused ja tegi kõik, mis tuas tallitada oli, tõrkumata ja hoolega. Pärast pandi Prohorit ka kloostri seltsfondliku elu toimetusi ja tarwitusi täitma. Õsitateks pidi tema leiwategemise tuas ametis olema, siis firiku leiva tegemise tuas, siis tislari tuas, ja edespidi sai tema kloostri-wendade ülesäratajaks seatud. Wiimases ametis pidi tema ühes teise kloostri wendaga enne Jumalateenistust kloostri wendade tuakesed läbi käima ja kerge koputamise läbi ja lühikest palwet lugedes teada andma, et aeg on firikusse minna. Wiimaks pidi Prohor firikus toimetajaks olema. Tema elu kord enne mungaks saamist oli järgmine.

Seatud tundidel oli ta tirkus Jumalateenisti jil kuulmas ja palweid pidamas. Wanakeſe Bahomiuse eesmärgi järele, tuli tema tirkusse nii kui wähe wõimalik waremine, ja ei läinud ilmaſki wälja enne Jumalateenistuse lõpetuſt. Ta armastas ükſipäinis omas tuakeſes olla; peale palwe pidamiſe oli jün tema tegemiſeks: lugemine ja käſi töö. Tema luges püha Piiblit, iſeäranis Saulu raamatut, püha Ewangeliu mit ja Apofliti raamatuid ja püha iſade kirjafiid. Saulu raamatut luges ta mõnikord ka iſtudes, aga püha Ewangeliu mit ja Apofliti raamatuid iſka püha kujude ees püſti ſeiſtes. Käſi tööks oli temal ſell ajal tiſleri töö; tema walmiſtas, nagu teiſedki mungad, ſipreſſi puuſt riſtiketi, mis flooſtriſſe tulijatele Jumalapalujatele õnniſtamifiſeks jaid wälja jagatud. Aga peale ſelle täitis Prohor ka jeltſfondliſka toimetuſi: walmiſtas tarwi puid, j. n. e. Käſi tööſi tehes, pidas ta alati meeles ja jüdames jeda palwet: „Iſjand Jeſus Kriſtus Jumala Poeg, heida armu minu, patuſe peale.“

Aga neid tegemiſi ja talituſi flooſtris elades oli weel wähe noorele waga elu hooliſejale; ta hing ihaldas waitiſt ükſik-koha elu. Sarowi flooſtri ümber on pakſ mets. Et teiſteſt inimeteſt eemal jalaja, ükſnes Jumala ſilmade ees, juurema tähelepanemiſega palweid teha ja waga elu kumbeid täita, wõtſid mitmed Sarowi flooſtri auniſad wanakeſed flooſtri

ülema Bahomiuse lubaga ette metsas üksikutes maja-
festes elada. Ka Prohor ihaldas niisuguses üksikus
paitas oma waimu elu edendada. Tema juhataja,
isa Joosep, andis tale luba priitundidel floostrist
välja metsa minna. Seal leidis ta ühe üksiku koha,
ehitas jenna onnikesse, ja, üsna üksipäinis seal olles,
mötles Jumala peale ja tegi palwet; palwega
ühendas tema kasinust ja paastu. Reeknädalal ja
Reedel ei jöönud ta midagi, teistel nädali päiwil sõi
üks kord pääwas. See Oli silma nähtaw asi, et
Prohor ennast kindlaste munga elu teele seadab ja
walmistab. Kõik auustasid ja armastasid jeda
iseäralist wagaduse hoolitsejat. „Ündsa mälestuse wäärt
meie isad, floostri ülem Bahomius ja kasjahoidja
Joosep, rääkis pärast isa Serahwim, need pühad
mehed, armastasid mind, kui oma hingesi, midagi ei
pidanud naad minu eest salaja, ja pidasid hoolt
jelle eest, mis nende enneste hingedele ja minule
kajulik oli.“

1780 a. jäi katsealune Prohor raskesti haigeks,
ta ihu paistetas üles; pealt näha wõis arwata, et
temal wee-tõbi oli. Haigus oli raske ja pikkaldane
ja tuuris kolm aastat, poole sest ajast pidi haige
woodis maas olema. Haige andis kõike oma hinge
ja ihu Jumala hoolets, tegi palwet ja fastis oma
aset silmapisaratega; nurisemise sõna ei tulnud ilmaski
tema keele peale. Nüüd tuli õieti awalikuks, kuidas

kõik, ja kõige esiteks kloostris valitsejad, Prohorit auustasid ja armastasid, kuidas neil tema pärast hale meel oli. Kui haigus nii suureks läks, et elu pärast karta oli, andis kloostris ülem nõu tohtrit kutsuda. Haige vastas: „Ma olen ennast, püha isa, hingede ja ihude tõsi Arsti, meie Issanda Jesuse Kristuse ja Tema Kõigepuhutama Oma hooles andnud; kui teie armastus arvab, siis andke mulle taewaliku arsti rohtu (see on: oja Pühast Andidest).“ Prohori palumise peale ja oma enese hooles pärast pidas isa Joosep haige terwise eest Kõigeõulist Jumalateenistust ja Liturgiat; kloostris wennad tulid kokku haige eest palwet tegema. Prohor tunnistas omad patud üles ja wõttis oja Pühast Andidest. Enne oma surma rääkis isa Serahwim mitmetele, et siis pärast Jumala armust oja wõtmiist, temale ütlemata walguses Kõigepühaim Neitsi Maria ilmus, ühes Apostlite Joannese ja Petrussega, ja filmad Joannese poole pöördes, aga sõrmega Prohori peale näidates, ütles: „see on meie joust.“ Pärast pani Tema parema käe haige pea peale; ja siis mäda, mis haige ihus oli, hakkas ühest haawast wälja tulema, mis haige parema külje sisse tekkis. Warsti lahkus haigus täieste ihust ära. Selle haawa märgid jäid ikka isa Serahwimi ihu külge. Inimesed panid siis imeks seda rutulist terweksaamiist pärast fogodusliku palwet ja Jumala armu wastu wõtmiist,

ja nemad ei teadnud midagi jüst imelijest Jumala Oma katsmatulemisest. Selle tuakese koha peale, kus Brohor põdes, sai pärast pidali maja ehitud ja selle juure kahexorraline kirik; pealmise korra peale sai altar Issjanda muudmise auuks pühitsetud, alumise korra peale püha Sosjimase ja Sawwatiuse, Solowetsi kloostri imeteutegijate auuks. Raha forjama selle kiriku ehituseks sai katsealune Brohor jaadetud. Siis käis ta ka Kursti linnas; ema ei olnud enam elus; selle hana peal tegi ta härda meelega palwet; wend, kes elus oli, andis rohket abi kiriku ehituseks. Selle kiriku, nimelt alumise korra altari tarwis, mis püha Sosjimase ja Sawwatiuse auuks oli pühitsetud, tegi Brohor ise oma kätega kipressi puust trooni laua. Seist ajast kui see altari laud sai sisse õnnistud, 17. Augustil 1786 a., wöttis Serahwim Jumala armuist oja enamast ikka jes kirikus, selle juure Jumala armu teu mälestuseks, mis temale jelles kohas oli ilmutud.

Pärast jeda kui Brohor kahetsa aastat katsealuste arwus oli ära elanud, sai tema 13. Augustil 1785 aastal mungaks õnnistud. Munga seisusesse wastuwõtmiist tallitas kloostri ülem ieromonah Pahomius. Uueks nimeks anti Brohorile nimi Serahwim (leegitjew). Selljamal aastal pühitjes Wladimiri linna piiskop Wiktor munga Serahwimi ierodiafoniks. Seist ajast hakates, kuue aasta ja kuue kuu jooksul,

oli tema pea-aegu alati teenistuses, diakoni kohusid täites. Võsist aega nädali pühapääwade ja Pühade eel saatis tema magamata ja palwet pidades mööda, ühe koha peal seisest kuni Liturgiateenistuseneni. Südamel puhtuse, kasina elu ja alatise hinge ülendamise pärast Jumala poole sai diakon Serahwim kõlblikuks waimuliku nägemisi näha. Mõnikord nägi tema püha Inglise Jumalateenistusest osa wõtawat ja ühes kloostri wendadega laulwat. Nemat ilmufid kui walguses hiilgawad noored mehed, walges kullaga kaunistud riides, aga nende laulu ei wõi ühegi süguse maapealse lauluga wõrelda. Ütlemata rõõmu pärast, ütleb Serahwim, sulas mu süda, kui waha tule ees, ma unustasin kõik ära selle rõõmu pärast, mälestan aga, kuidas kirikusse läksin ja sealt wälja tulisin. Heäraniis tähtjas oli üks nägemine. Isa Serahwim räägib sellest nõnda: Suhtus, et ma Suurel Neljapääwal isa Bahomiusega ja kasjahoidja Joosepiga Jumalateenistust pidasin. Jumalik Liturgia hakkas kell 2 pärast poolt pääwa ja, nii kui pruut on, Ohtuse Jumalateenistusega. Pärast weikest altarisse minemist ja paremiide lugemist ütlesin mina trooni laua juures: „Issand, lunasta neid wagasid ja kuule meid,“ ja siis kuningliku ukse wahel astudes ja orari eesjeiswa rahwa poole tõstes, hüüdsin: „ja igaweste.“ Müid paistis mulle walgus kui pääwa walgus; ma pöörasin silmad selle walguse

poole, ja nägin meie Issandat Jumalat Jeesust Kristust, Inimese Poja näul, auu sees hiilgawat, enam kui pääwa walgusest, ütle mata walgusest; Tema ümber olid, otsegu mesilaste pere, taewalikud Wäed: Inglise, Peainglise, Kerubid ja Seramid. Tema tuli kiriku õhtupoolse ukse poolt tuule õhus minnes, ja jäi seisma amwoni ees, ja, omad käed üles tõstes, õnnistas Jumalateenistuse pidajaid ja palwetegijaid. Pärast seda astus Tema selle kuu sisse, mis kuni-
 gliku ukse kõrwas on. Siis mu süda sai rõõmsaks, puhta rõõmuga, walgustuses, Issanda armastuse maguduse tundmises.“ Selle nägemise järele läks isa Serahwim häkiste näust teiseks ja ei wõinud koha pealt ära minna, ega sõnagi ütelda. Kaks ierodiatoni wiisid teda püha altari sisse. Tundi kaks seisid ta liikumata ühe koha peal, silma nagu muutis ennast sagedaste: wahest kahwatas walgeks, wahest luttis ennast punaga. Ja kaua aega ei wõinud ta niidagi rääkida, omas hinges Jumala imelist katsmatulemist waimu silmil hoides ja armust antud tröösti maitsedes. Muusad wanakesed Bahomius ja Joosep, kes Jumalateenistust pidasid, küsisid: „Mis ugu temaga oli.“ Isa Serahwim, kes lapseliku usaldusega nendele oma hinge awaldas, jutustas neile oma nägemist. Waimu elus targad wanakesed panid selle jutu oma südamesse warjule, aga isale Serahwimile õpetasid, et ta mitte omas südames kõrgi mõtele maad ei annaks.

Meie teame juba, et isa Serahwim armastas Sarowi metsas warjul-olewas onnikeses Jumala peale mõelda; nüüd ehitati temale jenna üksik majakene. Pääwa ajal elas ta floostriis Jumalateenistusi pidades, floostri elu kumbeid täites ja kästud talitusi tehes, aga õhtuti läks tema floostriist ära oma majakesesje, ja õõfiti tegi seal palwet.

2. Septembril 1793 a. sai ierodiakon Serahwim preestriks, ieromonahiks, pühitsetud, Tambowi piiskopi Theohwili läbi. Pärast preestriks saamist wõttis Serahwim nõuks täieste üksik-elu elama hakata; meie nägime, et temal juba ennegi juur ihaldus oli teistest lahkus, warjul elada, et takistamata ennast Kristusega ühendada. Abba Joannes, kes wanal ajal ka üksik-majas elas, õpetab, et „peab oma mõistuse kõigeist sest, mis maine asi on, lahti tegema ja nii palju kui inimese nõtrus lubab, ennast Kristusega ühendama.“ Niisugune elu oli täieste isa Serahwimi meele järele. Et üksik-elu pidama hakata, seks palus tema luba ja õnnistamist isa Bahomiuse käest. Seitsmekümneaastane wanake Bahomius õnnistas teda, ja see oli wiimne õnnistamine isa Serahwimile selle targa, heategudes kindla ja auustud wanakeje käest; isa Bahomius juri warsti pärast jeda ära, 1794 a. Isa Serahwim nuttis kibedaste tema ära lahkumise pärast, kes teda armastas, kui oma armast last Issanda sees. Isa Bahomiuse

järele sai floostri-ülemaks auus wanake ieromonah Seesajas, keda isa Serahwim ka südamest armastas ja auustas. Isa Serahwim asus üksik-majasse, uue floostri ülema luba ja õnnistamisega, 20. Novembril 1794 a. See majake oli paigus mäna metsas Sarowka jõe kaldal, kõrge mäe kingu otsas, wiis wersta floostrist eemal. Selles majakeses oli üks ainus tuba ahjuga; maja ees oli weike eeskoda trepikesega. Majakese ümber oli aia-wilja aid peenardega. Wersta kaks sest majakesest, enam floostri lähedamale, elasid ka üksikutes majakeses teised üksik-elu armastajad Sarowi floostrist: igumen Masarius, ieromonah Dorotheus, shimonah Markus. Kõik see koht tuletas meele püha Athose mäe, tema metja salkude, floostrite, ja üksik-elu armastajate munkade majakestega. Wanake Serahwim nimetas ka oma mäe-kingu Athose mäeks. Isa Serahwim kandis siin alati üht ja sedasamast lihtsat ja, wõib ütelda, waest riidet: peas oli temal munga kulund müts (familawka), õlade peal walgest linasest riidest kuub, käes naht kindad, jalgas naht sukad ja pastlad. Riide peal rindas oli rist, seesama, kellega waga ema teda õnnistas, selgas oli kotike, kelle sees waga elu hoolitseja ikka püha Ewangeliumi raamatut kandis.

Misjagused isa Serahwimi waimulikud teud ja wõitlemised tema üksikus majakeses olid ja kui rasked nemad olid, seda teab täieste

Isand Jumal, see jäi waga mehe südamel sügawaks saladuseks; sest tema warjas neid hooliga teiste inimeste silmade eest. Nähtawad isa Serahwimi tegemised sell ajal olid kätte töö, raamatute lugemine ja palwepidamine. Talwe ajal walmistas tema ise omale ahju tüti puid ja tüttis ahju, juwel aris oma wilja aida ja kaswatas omale aia wilja; niisuguste tööde juures laulis tema waimulikku laulusi, palju mõistis ta neid peast. Kõigeesimeseks lugemise raamatuks oli temal Püha Kirja ja kõige pealt püha Ewangeliium. Peale Püha Kirja otjis isa Serahwim tarkust Dige usu Koguduse püha isade kirjadest. Niisugust lugemist arwas isa Serahwim wäga tarwiliku olewat ristinimese waimulikkuks kojumiseks, tema ülesminemiseks taewa poole ja Jumalaga ühendamiseks. Nõnda luges isa Serahwim kõik Püha Kirja läbi. Tema ei otjitud sellest mitte ainult tõetundmist, waid ka waimu palawust: jagedaste jooksid temal lugeses pisarad palgeid mööda. Hinge rahu ja Jumala Sõna sügawa tundmise and olid temale Jumalast jelle waewa eest armuliseks taju- miseks. Kolmandamaks isa Serahwimi tegemiseks oli palwe pidamine. Temal oli seal üksikus majas priukida Daweti laulu raamat ühes Jumalateenistuse tundide raamatuga. Selle raamatu abil täitis tema igapääw munkadele seatud palwed ja lugemised nõnda, kuidas neid esimesed hooljad üksik-elu pidajad mungad

wanal ajal pidasid. Selle juures pidas isa Serahwim paastu ja elas üliwäga kasinat elu toidu poolest. Esite oli temale toiduks leib, mis ta iga nädali jauks floostriist pühapäiwiti ligi wöttis; ta pruukis ka aia wilja sest aiaast, mis ta ise oma kätega aris; pärast poole sõi ta üksnes aia wilja omaast aiaast: kartohwliid, peeta, sibulid ja naatisi; seda wiisi toitis ta ennaast floostriülema Teesaja õnnistamisel. Esimesel Suure Paastu nädalal ei sõõnud ta sugugi, enne kui Laupäawal pühast Andetest oli oja wõtnud. Nõnda ilma leiba pruukimata elas ta kaks üks pool aastat; floostri wennad panid imeks, ja ei teadnud armata, kuidas wanake ennaast toidab; aga ise pidas ta omad teud inimeste eest jalaja; alles enne surma ütles ta ühele inimesele, keda ta usaldas, et ta enam kui 2¹/₂ aastat naatidest enesele juwel ja talwel toitu walmistas. „Sa tead naatisi, ütles ta, neid ma kirkusju ja panin poti sisse, kallas wähe wett sisse ja panen ahju; mõnus toit tuli sest wälja.“ Laupäawil ja päiwil Pühade eel tuli isa Serahwim floostriisse, kuulas Öhtu Jumalateenistust, kõigeõhhiist Jumalateenistust ja warase Liturgia ajal wöttis püha Sossimase ja Sawwatuuse kirikus oja pühast Andedest. Öhtu Jumalateenistuse ajal wöttis tema enesele leiba terweks nädaliks ligi ja läks jälle oma ühhiikusse paika. Suure Paastu esimese nädala ajal elas ta floostriis, walmistas ennaast Kristuse ihu ja Were

Jaframendi vastuvõtmisele, käis patutunnistusel ja võttis osa püha Öhtu sööma ajast. Tema waimulikuks isaks oli ammuft ajast wanake Desajas.

Kuusugust isa Serahwimi südamelikku hoolt waimuliku elu edendamises ja kinnitamises nähes, hakkas waimulik waenlane teda kangeste kiusama; ta tegi temale seal üksikus paik as mitmesuguseid hirmutusi. Suhtus, et ta teda üles tuule õhku tõstis ja maha kukutas.

Waimulik walitsus pani isa Serahwimi waga elu tähele ja tahtis teda 1796 a. Alatõri linna kloostris ülemaks seadida ja arhimandriti nime anda; aga tema oma alandliku meele pärast palus, et teda sest ametist wabaks jäetaks.

Waga mehe alandust nähes, tõstis waenlane tema vastu suurt waimulikku sõda. Raskest hinge kitsikuses otsis tema abi palwes Issanda Jeesuse Kristuse ja Tema Kõigepuhtama Oma ees, ja võttis ette weel enam oma waimulikud waewanagemised kõrgendada. Paksus metsas poole tee peal tema majakese ja kloostris wahel oli üks suur raud-kiwi. Wanaaegste waga meeste sambnikude wiisi tehes, astus tema õõsisel ajal selle kiwi peale palwet tegema; palus wahest seisest, wahest põlwili, käed üles taewa poole tõstes, ja palus, tõlneri sõnu üteldes: „Sumal ole mulle, patusele, armuline.“ Et ka päewa ajal seda palwe wiisi pidada, oli temal majakeses kiwi,

felle peal ta palwet pidas, ja felle pealt ta ära tuli üksnes, et wäsimusest puhata ja rooga wõtta. Nõnda pidas palwet isa Serahwim järgis tuhat ööd ja pääwq. Niisugune palwe tegemine oli kõigile teadmata, üksnes surma eel jutustas isa Serahwim seda mõnele flooftri wennale. Üks neist jutu kuuljatest ütles, et see üle inimese wõimu on. Waga mees ütles alandusega: „Püha Simeon sambnik seisis nelikümmend seitse aastat samba peal; kas minu waewa nägemine on tema suure waewa sugune?“ Kõneleja wend lihas omalt poolt juure: „Muidugi tundsid ja selle waewa juures Jumala awitawat armu wäge.“ — Jah, kostis wanake, muidu ei oleks inimese jõud seks ulatamud Seeft pidi leidsin ma kinnitust ja tröösti sest taewalikust andest, mis walguje Iha käest ülewelt tuleb“ Siis wähe wait olles, lihas juure: „Kui südames on palwelikku härduft, siis Jumal on meiega.“

12. Septembril 1804 a. kolm kurjategijat, kes armasid, et wanakesel palju raha on, kargasid tema kallale, löid teda poolsurnuks ja sidusid kätest ja jalust kinni, otjisiid siis kõik ta majakese läbi, aga ei leidnud muud, kui püha kuu ja kartohwliid; niid läkfiid nad suure rutu ja hirmuga ära, nende südame tunnistus ärkas üles, et waga meest olid wigastanud. Kui isa Serahwim oli toibunud, peastis ta waewalt ennaft sidemetest lahti ja teisel pääwal jõudis suure

waewaga kloostriisje. Arstid, kes tema olekut üle waatasid, panid imeks, kuidas wanake pärast niisugust peksmist weel elusse oli jäänud. Armulise Jumala wäe läbi, Kõigepühama Jumala Ema palwe järele, sai wanake jälle terweks. Kloostriis elas ta peale selle wiis kuud; siis hakkas ta kloostriülemat Desajast paluma, et teda jälle üksik-majasse laseks minna. Seeomalt poolt palus teda kloostriisje jääda, et temale jälle sarnast õnnetust ei juhtuks; aga isa Serahwim jäi omas mõttes kindlaks, ja isa Desajas andis tale õnnistades luba jälle oma majakesesje minna.

1806 a. palus kloostri ülem Desajas enese ametist lahti; kloostri wendade üleüldne soov oli see, et isa Serahwim walitseja ametisje astuks; aga tema, oma alanduse ja üksikelu armastuse pärast, ei wõtnud seda auu ja ametit wastu. Kloostri ülemaks sai siis wanake Nihwont walitsetud, kes seni ajani kloostri kasahoidjaks oli. 4. Detsembril suri wanake Desajas ära.

Pärast kloostri ülema Desaja surma, tegi isa Serahwim weel ühe isäralise waimulise elu teu, nimelt: wait-olemise, enese kohuseks. „Kõige enam peab ennast ehitama wait-olemisega, rääkis tema, sest wait-olemise läbi, ütleb püha Ambrossius Mailanti piiskop, nägin ma mitmeid õndsaks saawat, aga palju lobisemise läbi ei ühte ainustki.“ Wäljaspidise wait-olemisega, oli ühendud seespidine wait-olemine, see

on: meele mõistuse waihus, igast ilmalikust mõttest lahkumine, et ennaft puhta meelega täieliste Jumalale pühitjeda. Kolm aastut elas ta jeda wiisi omas üksikus majas, pärast jeda, floostri wendade nõudmise peale, tuli ta 1840 a. floostriisse elama; siin täitis ta oma wait-olemise tõutušt edasi ja elas kinnipantud kambriis: kedagi ei lastnud ta euese juure tulla, ise kuhugi wälja ei käinud, kellegiga sõna ei rääkinud. Kambrikeses ei olnud muud asja, kui püha kuhu, mille ees lambike põles, ja puu tüwist pakk, mis temale istmeks oli. Kandas ihu peal kandis isa Serahwin siis palja ihu peal juurt raud risti. Tema palwetegemised olid siin kinnipantud kambriis juured ja mitmesugused. Terwe nädali jooksul luges tema Uue Testamendi järgis läbi: Esmaspäawal — Matteuse Ewangeliumi, Teisipäawal — Markuse Ewangeliumi, Keisnädalal — Luukase Ewangeliumi, Neljaspäawal — Joanneuse Ewangeliumi, ja siis järgmistel päiwil — Apostlite tegude raamatu ja Apostlite kirjad. Geskojas läbi ukse wõis wahest kuulda, kuidas wanake Ewangeliumi ja Apostlite tegude raamatut lugedes, neid seletas. Mitmed tulid ja kuulasid pealt jeda lugemist rõõmu tundes, ja õpetušt südamesse wõttes. Nädali pühapäawadel ja Pühadel wõttis wanake Kristuse pühast Ihušt ja Weresst oša, mis temale kambrikesse pidali maja kirikušt pärast warašt Liturgiast toodi. Et jurma tundi mitte ilmaški

äraannustada, palus isa Serahwim enesele puusärgi teha ja jeda tema kambrikese eeskota panna. Tema palwe sai täidetud ja tamme puust puusärf tehtud; floostri wendadega pärast kõneledes, rääkis tema jagedaste: „Kui ma ära suren, siis pange mind, ma palun teid, wennad, minu puu särgi sisse.“

Sügise 1815 a. lõpetas isa Serahwim oma wait-olemise ja kinnipantud kambri elu. Nüüd hakkasid palju floostri wendade seas tema juures käima, ja ta kõneles nendega, ta õpetas ja maenitšes neid, kuidas nemad, nii kui kohus, munga elu elama peawad. Mõned, kes tema juures käisid, palusid teda tungiwalt, et ta ka ilmlikka inimesi enese juure laseks tulla; ja nüüd hakkasid ka need tema juures käima. Seni ajani aris waga Serahwim oma enese hinge põldu kasinuse ja palwe läbi, kinnitas oma waimus wäge, waigistas oma lihalikud püüdumised, tõusis waimu ikka kõrgemale taewa poole, lähedamale Jumala poole kange palwete läbi; nüüd kui ta waimu elus nii kõrgesse jõudis ja Jumala armu wäge enesele abiks tundis olewat, ohwerdas ta oma elu pääwad seks, et ligemisi õpetada, maenitšeda, haigustes ja hädades trööstida ja awitada, neid lunastuse teel juhutada. Suur ja ja raske oli see tema tegemine ligemiste heaks; tema kambri ukse oli lahti tehtud kõikidele warajest Liturgiaist saadit kuni kella kahesjani õhtu. Kõiki wõttis tema wastu lahkestes,

õnnistas ja õpetas lühidelt igaüht ta hinge seisuse järele; kui iseäralist maenitjust tarwis ei olnud, siis õpetas üleüldse, mis ristiniimejele kasulik on iseäranis sagedaste maenitjes ta, et peab ikka Jumalat meeles pidama ja selle tarwis alati südamis Jumala nime appi hüüdma, seda palwet Jeesusele korrates: „Issand Jeesus Kristus Jumala Poeg, heida armu minu patuse peale.“ „Selles olgu, rääkis tema, kõik sinu tähele-panemine ja õpetus! Käies ja istudes, tööd tehes ja kirikus seisites enne Jumalateenistuse hakatust, siis tulles ja välja minnes, seda pea ikka oma huulte peal ja südamis. Nõnda Jumala nime appi hüüdes, leiad ja rahu, jaad kätte hinge ja ihu puhtust ja ju siis asub Püha Waim, see kõige headuste hallikas, ja Tema juhatab sind pühaduses, wagaduses ja puhtuses.“

Kui isa Serahwim ihu nõrkust ja pea walu hakkas tundma, anti temale nõu terwije alalhoidmisesks jalutama käia wäljas wärskes tuule õhus. Ja ta hakkas omaist kambriist awalikult wäljas käima; kui ta enne selle pärast oli Jumalat palunud, ilmus temale 25. Nowembril 1825 a. unes Jumala Oma ja andis luba kambri elu lõpetada. Sellamal pääwal käis ta omas üffik-majas, mis metjas oli.

Kaks wersta Sarowi floostriist eemal oli üks hallika kaew; kes teda kaewanud, ei ole teada. Niale Serahwimile oli see koht armas, ja kaew jäi, 1826 a.,

tema soovivi järele uuendud ja kaewu lähedale temale weikene majake ehitud; järeltulewal aastal ehitati temale jenna parem majake ahjuga. Seda majakest hakati lähedamaks üffik-majaks nimetama. Pääwa ajal elas wanake seal, aga ööjeks tuli flooftrisse; püha päiwil ja Pühadel wöttis oja pühast Andidest. Tema juure käijate arw läks märksalt suuremaks; ühed ootasid teda flooftris, et teda näha saada ja temalt manitsust ja õnnistust wastu wõtta, teised tulid tema juure üffik-majasse. Iga ühele, kes tema juure tuli, andis ta suud, oli see waene ehk rikas, ja õnnistas teda; kedagi ei noominud tema kareda sõnadega; mõnda küll noomis ta, aga pehmendas noomimisest alanduse ja armastusega. Ilma mõjuwata maenitsusega ei tulnud tema juurest wälja ei rikkad, ega waeised, ei õppimata inimesed, ega õpetud mehed, ei kõrged ametmehed, waid kõikidele sai küllalt elawat wett, mis endise waitoleja, alandliku, waeise wanakese suust wõlas. Rahwast tuli tema juure, ijaarawis wiimastel kümnel eluaastatel, tuhandete kaupa; iga päew, kui flooftrisse palju rahwast kogus, käis tema kambrikeses ligi 2000 inimest.

Isa Serahwimile oli Jumalast antud salaja asjade teadmine, ta awaldas sagedaste kõigesalajamad inimese mõtted üles, tema maenitsused olid sellepärast üliwäga mõjuwad, rohked silma pijarad jooksid

niiſuguste inimeste palgeid mööda, kell rindus kõwa, kiviine süda oli.

Üksford sõitis Sarowi floostriſſe üks auis kindral-leitnant L., waatas floostri majad ära ja tahtis juba Sumalaga jätta. Kogematta juhtus tema ſiin mõisniku A. N. Profudiniga kokku, ja hakkas ſellelega jutu ajama. Profudin andis nõu wanakeſt Serahwimi waatama minna; aga uhkemeelne kindral, ei tahtnud minna, ja waewalt andis Profudinile järele. Nii pea kui nad kambriſſe läkſid, tuli wanate neile wastu ja kummardas kindrali ette maani. Niiſugune alandus rõhus L. kõrki meelt. Profudin läks kambriſt wälja, ja kindral kõneles ligi pooltundi waga mehega. Mõne minuti pärast kuuldi kambriſt nutu heält: ſeal nuttis kindral, kui weikene lapsuke. Poole tunni pärast läks kambri üks lahti, ja isa Serahwim tõi kättpidi kindrali wälja; ta nuttis ikka weel, kättega ſilmi kattes. Muuristid oli ta kambri muſtand; need tõi isa Serahwim pärast wälja. Pärast rääkis kindral, et ta kõik Euroopa maa on läbi käinud, kõik ſugu inimesi näinud; aga eſimeſt korda nägi omas elus niiſugust alandust, miſſuguga Sarowi waga mees teda wastu wõttis; aga ilmaski ei ole tema teadnud niiſugust ſaladuste teadmist, mille läbi wanate tema ees kõik ta elu ja ta kõigesalajamad asjad üles rääkis.

Üks härra tahtis niisuguse inimese abikaasaks võtta, kes oma seisuse poolest tema kohane ei olnud; wanemad olid ka selle abielu vastu. See härra teadis, et tema wanemad isat Serahwimi amustavad ja siis kui tema abielu heaks arwab, vastu tõrkuma ei hakka; jellepärast tahtis tema auusa wanake eene nõusse pöördä; ta arwas ka põhjused jeks wälja, et tema tahtmine seaduslik oli, ja otsis ka Püha Kirja kohad wälja, mis ette näidata wõiks, kui isa Serahwim tema nõusse ei heida. Aga omaks suureks imekspanemiseks, kuuleb tema, et wanake selle inimese nime ja isa nime nimetab, kellest tema juttu tahtis teha, et tema ka need põhjused üles räägib, mis tema ette tuua tahtis, ja wiimaks ka need Püha Kirja kohad, kelle peale tema oma ettewõtmist tahtis toetada. Niisuguse oma mõttete ärateadmise läbi liigutud, langes see härra sõnalausumata wanake ette põlwili maha. Aga isa Serahwim ühtles temale, teda üles-
tõstes: „Sinu ettewõtmine ei ole mitte Jumala ja Jumala Ema ja ka sinu ema meele pärašt, ja seda ei saa olema.“ Ja tõeste seda abielu ei saanud olema. Päräšt seda, kui see herra wanake juurešt tagasi tuli, ütles tema, et ta enne ilmaski ei uskunud, et maa peal õiglased wõiwad olla; aga et see müidne lugu teda täieste uskuma on pannud, et isa Serahwim oma elu poolest õiglane on.

Sarowi flooſtrisse tuli Benja liinast üks diakoni waga abikaasa, nime poolest Ewdofia. Ta tahtis wanakeſe käest õnnistust saada, tuli tema järele hulga rahwa hulkaſ pidali maja kirikuſt, jäi ſeiſma tema kambri ees trepi peal teiſte taga ja ootas, millal lord tema kätte tuleb iſa Serahwimi ette minna. Aga iſa Serahwim ühtleb äkitiſelt temale: „Ewdofia, tule ſina ſiia rutemini.“ Ewdofia pani wäga imeks, et wanake teda nime järele hüidis, ſeſt ilmaſki ei olnud ta teda näinud, ja astus tema ette, auukartuſega ja wäriſtuſega. Iſa Serahwim õnniſtas teda, andis tale tükiſe kiriku leiba ja ütles; „Sa pead koju ruttama, et ſa weel poega ſeal eeſt leiaks.“ Ewdofia ruttas koju ja tõe pooleſt waewalt leidis weel poja ſeal eeſt; tema koduſt ära olemiſel, oli Benja ſeminari walitſuſ poja Kiiewi Akademia üliõpilakeſ walitſenud, ja pitka tee päraſt, Benjaſt Kiiewiſſe, ruttas teda ſenna ſaatma. See poeg läks, päraſt kooli aja lõpetuſt, munga ſeiſuſeſſe ja ſai Drinarhiks nimetud, ta oli ſeminari koolides õpetajaks, ſiis rektoriks ja wiimati piiskopiks.

Kadoma linna kodanik A. B. Andronow läks wähe aja eeſt enne iſa Serahwimi ſurma, Sarowi flooſtrisse wanakeſe juure, keda ta wäga auuſtas ja armuſtas; ta wõttiſ eneſega kaasa kaks noort meeſt, keſ ſeminari koolis õppinud olid, ja teeniſtuſeſſe ſeädmisſt ootaſid. Kui nad wanakeſe ette tulid,

õnnistas tema kõiki neid, ja ühele seminaris kaswan-
dikule ütles: „Rutta koju, — sull on kodu tulekahju;
miljad põlewad, ja sa pead julgust aitama;“ teist
käsks ta „ruttu koju sõita, sest et seal teda juba
oodetakse, et ta oma koha peale läheks.“ Koolikas-
wandikud panid neid jõnu imeks, aga koju tagasi
jõudes, igalüks neist pidi uskuma, et ime wäärt
wanakese eest midagi warjul ei ole.

Peale jaladuste teadmise ande oli isa Serahwi-
mile ka haiguste terwestegemise imeline armuand
Jumalast antud. Mihail Wasjiliewitsch Mantorow,
kes wäeteenistuses oli, jäi haigeks; tohtrid ei saanud
tema haigusest aru ja seepärast ei wõtnud teda
arstida. Mantorowile anti nõu Sarowi waga mehe
juure minna. Mantorow wõttis nõuust wanakest
paluda, et ta tema eest palwet teeks. Teenrid tõid
haige oma käte peal isa Serahwimi juure. Wanake,
haige olekut nähes, küsis kolm korda: „Kas sa usud
kahtlemata Jumala sisse?“ Iga küsimise peale kostis
Mantorow: „Ma usun kahtlemata.“ Siis wõttis
isa Serahwim õli lambikese jeeest, mis Jumala Ema
taju ees põles, mis tema Jumala Ema tujuts
„kõige rõõmude rõõmuks“ nimetas, ja wõidis haiged
ihu kohad; kõik kärnad mis ihu peal olid, langesid
silma pilgul maha. Mihail Wasjiliewitsch sai terweks
ja läks teiste abita isa Serahwimi tuast wälja. See
jündis 1823 a.

Nikolai Aleksandrowitsch Motowilow, üks Simeonki kubermangu mõisnik, kirjutas omaist terweks ja misest nõnda: „Suur wanafene Serahwim tegi mind terweks raskest, reumatismusest ja teistest haigustest, mis juures kõik mu ihu nõrk oli ja jalad wõimetumad ja kõweras olid, põlwed paistetand haawad selja ja külje peal, pitka-ajalise maas olemise pärast. Nõnda olin ma terweksjaamata haige kolm aastat. Terweksjaamine sündis nõnda. Ma käskisin ennast Nišni-Nowgorodi kubermangus Lufjanowi kreisis olewast Britwini alewist isa Serahwimi juur wedada. 5. Septembril 1831 a. weeti mind Saroni floostriisse. 7. ja 8. Septembril, Jumala Emma sündimise pühäl, sain ma kõlblikuks tats korda isa Serahwimiga kõneleda, ene lõunat ja pärast lõunat iloostri kambritehes, aga terweksjaamise osaliseks ma weel ei saanud. Aga teisel pääwal, 9. Septembril, weeti mind tema juure lähemasse üksik-majasse, mis tema kaewu juures on; siin neli inimest, kes mind kandjid, ja wiies, kes mu pead hoidis, tõid mind tema juure, kes siis rahwaga kõneles; naad panid mind maha juure ja wäga jämeda männa juure... Minu palumise peale, et ta mind awitaks ja terweks teeks, ütles tema: „Tah, mina ju ei ole tohter; siis on tarwis tohtrite juure minna, kui tahetakse jeda ehk teist tõbe arstida.“ Mina jutustasin temale täielikult omad hädad üles, ja et ma kõik tähtsamad

arstimised olen juba ära katsumud, aga ei ole ühegi läbi oma haigustest lahti saanud, ja peale selle ei oota enam abisaamist ja ei looda haigustest terveks jaada, kui aga üksnes Jumala armu läbi. Aga et ma patune olen ja mul julgust ei ole Issanda Jumala ees, siis palun tema poolt püha palweid, et Issand mind terveks teeks." Ja tema küsis: „Aga kas teie usute Issanda Jeesuse Kristuse sisse, et Tema on Jumal ja Inimene, ja Tema Kõigepuhtama Ema sisse, et Tema on Skaneitši?" Mina kostsin: „Jah, usun!" — „Kas ja usud," küsis tema edasi, „et Issand, nõnda kuidas Tema enne filma pilkumisel ja ühe sõnaga ehk puutumisega kõik tõbed, mis inimestel olid, terveks tegi, ka nüüd niisama kergeste ja häliste endisel viisil võib terveks teha neid, kellel abi tarwis on, Oma sõnaga, ja et Jumala Ema eestpalwe Tema ees kõigewägewam on, ja et selle tema eestpalwe järel Issand Jeesus Kristus ka nüüd niisama filmapilkumisel ja ühe sõnaga võib teid terveks teha?" Mina kostsin, et ma täieste kõik seda usun omaast hingest ja omaast südamest usun, ja kui ma seda ei oleks uskunud, siis ei oleks ennast lasknud teie juure wedada. „Aga kui usute, ütles tema wiimaks, siis olete teie juba terve!" — „Kuidas terve?" küsisin mina, kui minu teenrid ja teie mind oma käte peal hoiate!" „Ei!" ütles tema mulle, — „teie olete kõige ihu poolest nüüd terve kogumiste! Ja ta

käskis mu teenreid, kes mind oma käte peal hoidsid, minu juurest eemale minna, aga ise wõttis mu õladest finni ja tõstis maast ülesse, ja, mind jalge peale püüsti seisma pannes, ütles: „Seiske tugewamini, tugewamini tuetage neid wastu maad, waat' seda wiisi, ärge kartke, teie olete nüüd üsna terwe.“ Ja siis lisas juure, rõõmuga mu peale waadates: „No, waadake, kui heaste teie nüüd seisate.“ Mina utlesiu: „Peangi heaste seisma, sest teie hoiate mind heaste ja tugewaste.“ Ja tema wõttis omad käed minu küljest ära ja ütles: „No, waadake nüüd ei pea ka mina teid enam, aga teie seisate ka ilma minuta tugewaste, minge siis julgeste, mu isake, Issand on teid terweks teinud, et minge siis, liikuge koha pealt edasi.“ Ta hakkas ühe käega mu käest finni, aga teise käega lükkas natuke haawal õladest ja wiis mind edasi mööda maad, mis tasane ei olnud, suure mäna ümber ja rääkis: „Waata, nüüd auus Jumala armastaja (БАННЕ БОГОЛЮБИЕ), kui heaste teie läksite!“ Mina kostsin: „Jah, sellepärast, et teie heaste mind wõtate wiia!“ — „Ei mitte,“ ütles tema minule, oma kätt mu küljest ära wõttes: „Ise Issand Jumal on wõtnud teid terweks teha, ja Ise Jumala Oma on sellepärast Teda palunud, teie lähete nüüd ka ilma minuta, ja saate alati heaste käima, et minge siis...“ ja hakkas mind lükkama, et ma läheks. — „Seda wiisi kukun ma maha ja saan wiga . . .“ ütlesin

mina. „Ei mitte, vastas tema, teie ei ja wiga, aga lähete edasi tugewaste.“ Ja kui ma nüüd eneses ühte ülewelt mind warjawat wäge tundsin, wähe julgemaks sain ja tugewa sammuga edasi läksin, siis käs kis ta mind ja ütles: „Nüüd saab juba küll,“ ja küsis: „Kas nüüd usute, et Issand teid tõeste on terweks teinud kõige ihu poolest ja kõige ihu poolest täieste? Issand on teie ülekohtu ära saatnud, ja teie patud on puhastanud Issand. Et waatke, mis- suguse imeteu Issand teie üle on nüüd teinud, uskuge siis ikka kõikumata Tema sisse, meie Lunastaja Kristuse sisse kõikumata ja lootke kindlaste tema armu peale teie vastu, wõtke Teda armastada kõigest südamest ja käige Tema järele kõigest hingest ja lootke alati kindlaste Tema peale ja tänage taewa Kuningat Tema juure armu pärast Teie vastu. Aga et teie kolmeaastane tõbe waew teid kangeste on ära kurnanud, seepärast ärge käige forraga palju, waid natuke haawal: harjutage endid natuke haawal käima ja hoidke oma terwist, kui Jumalast antud kallist wara.“ Ta kõneles minuga weel, ja siis saatis mind wõeraste majas se täie terwijega. Ja nõnda, mu teenrid läksid metjast ja lähema üffik-maja juurest üffi ära kloostri sse, Jumalat kiites jelle ime wäärt armu eest, mis Tema minule nende filmade all oli ilmutanud, aga mina ise ilma teiste abita istusin wõeraste maja ülewaatajaga, ija Guuriusega wantrisse

ja seal istudes jõitsin Sarowi wõeraste majasje. Aga et mitmed Jumalapalujad minu juures olid, minu terweksjaamiše ajal, siis läksid nemad enne mind floostrisje tagasi ja kuulutasid kõikidele jellest juurest imeteust.

Mitmed said terweks, kui isa Serahwimi juhatuse järele wett sest hallika kaewust pruuksid, mille juures tema lähem üksik-maja oli; jeda kaewu hafati Serahwimi kaewuks nimetama. Üksford, kui ieromonah Anastassius ühes isa Serahwimiga jelle kaewu juures seijis, ütles see temale: „Waat, iſake, ma palusin Jumalat, et see wesi kaewus haigustest terwekstegew oleks.“ Isa Serahwimi juure tuli keegi Tatjana Wasfiliwna Barinowa, kellel kae peal jalatoidi oli, mis ära ei tahnud kaduda; kõik käsi oli kinni mäsfitud. Isa Serahwim käs kis kätt hallika weega ära pesta. Tatjana Wasfiliwna mõtles esiteks iseeneses: „Ah, kuidas ma jeda teen, kui vähemastki niiskuse külgeputumisest haigus tangemaks läheb?“ Aga jiski jell forral kuulis ta sõna ja peji oma kae ära. Kohe tuli kae pealt otsegu soomukjed ühes nahaga maha, ja sest ajast olid ta käd puhtad.

Mitmeid inimesi käs kis isa Serahwim, kui neil ka haawad ihu peal olid, jelle hallika wett üle ihu walada, ja kõik said jellest terweks — ja mitmesugustest haigustest.

Iša Serahwim pidas juurt muret ja kandis isalikku hoolt Diwejewi nonnide kloostri eest. Esite oli see klooster kui üks nonnide seltskond 1780 a. asunud polkowniku Melgunowi abikaasa Agathia läbi, keda nonnide seisuses Aleksandraks nimetadi. Sarowi kloostri ülem Bahomius, kes ka selle nonnide seltskonna eest isaliku muret pidas, andis teda enne oma surma oma armsa waimuliku poja isa Serahwimi hooleks; isa Serahwim tõutas seda temale, ja oli Diwejewi waimuliku õdedele oma surmani isaks, juhatajaks ja trööstijaks. Tema hoolega sai k. nonnide klooster Ardatowi linnas heale korrale jäetud tema kandis hoolt ka Selenogorodi nonnide kloostri eest.

Üks aasta ja kümme kuud enne oma surma sai isa Serahwim tõlblitaks Jumala Ema ilmumist näha. See ilmumine sündis hommiku wara Jumala Ema kuulutamise pühal, 25. Märtsi kuu pääwal 1831. a. Seda sai ühes isa Serahwimiga näha ka Diwejewi kloostri auwäart nonn Ewpraksia, kes sest ilmumisest jutustab. Tuba kaks pääwa enne seda, kästis auus isake teda jeks pääwaks enese juure tulla. Kui mina tulin, ütles tema: „Meie saame Jumale Ema ilmumist näha.“ Kui ta sai minu üle raamatust lugenud, üles ta: „nüüd pea minuist kinni ja ära karda.“ Sell ajal sündis kohin, otsegu kangest tuulest metsas. Kui see waitis, oli kuulda laulmine,

fui firiku laulmine: siis läks kambri uks iseenesest lahti, paistis walgus, selgem kui pääwa walgus, ja magus lõhn täitis kambri, mis parema suitjutamise rohu lõhna järnane oli, ka weel armsamgi. Sjade oli põlwili maas, käed olid temal taewa poole tõstetud. „Mina hakajin kartma,“ ütleb Empratja. Sjade tõusis üles ja ütles: „Ara kardada laps; siin ei ole häda, waid meile saadetakse Jumalast armu. Waata, Kõigeauusam, Kõigepuhtam Walitseja Jumalajunnitaja tuleb meie juure“ — Ges tulid tats Inglit, õiedega taetud ofjatejed käes. Nende järel käijid püha Gelfäija Joannes ja Apostel Joannes walges hiulgawis riietes. Nende järel astus Jumala Oma ja Tema järel katsteistkümmend neitit. Taewa kuninginal olid kallid, ütlemata taunid riided selgas ja kõrge kroon peas; kroon ja Taewa kuningina pale hiulgajid nii selgeste, et nende peale ei wõinud waadata. Neititel olid selgas mitmet farwa riided ja kroonid peas. Kamber jai ruumilijeks ja ülewelt oli ta täis tulufesi; walgus oli siin selgem kui testpääwa walgus. „Mina, ütleb Empratja, hakajin kartma ja langejin maha. Taewa kuningina tuli minu juure ja ütles: „Tõuse üles, neitit, ja ära kardada. Niihamajugused neitid kui sina tulid Minuga seie.“ Kui Empratja üles tõusis, ütles taewa kuningina jälle: „Ara kardada, meie tulime teid waatama.“ Sja Serahwin ei olnud enam põlwili,

ta seisis plüsti Kõigepühama Jumalajunnitaja ees, kes temaga nii armulikult rääkis, kui ühe lihase jugulasega. „Suurt rõõmu tundes, jutustab Empraktsia, küsijin mina isa Serahwimi käest, kus meie oleme? Mina arwasin, et ma enam elus ei ole; kui ma siis küsijin: kes need on? käs kis Kõigepuhtam Jumalajunnitaja, et ma neitsite juure läheks ja ise nende käest küsiks.“ Siis jutustasid need neitsid Empraktsiale iga üks oma elu lugu; enam neist olid pühad kannatajad ja mõned olid pühad nonnid; kõik nad rääkisid: „Jumal ei ole meile mitte muidu jeda auu annud, waid kannatamise ja laimamise eest. Ja sina saad ka kannatama.“ Sellest, mis Kõigepüham Jumalajunnitaja isa Serahwimile rääkis, kuulis Empraktsia üksnes jeda: „Ära jäta mu neit d (Dimejewi floostris) maha.“ Isa Serahwim ütles; „Oh Walitseja! mina kogun neid, aga ise ei wõi neid juhutada.“ Selle peale wastas taewa Kuningina: „Mina tahan, mu armas, kõikis asjus sind awitada. Käsis neid, mis nad peawad tegema; kui nad jeda täitwad, siis saawad nemad ühes sinuga minu ligi olema, aga kui nemad tarkuse kautawad, siis jäewad ilma nende Minu ligi olewate neitsite osast, nad ei sa niisugust kohta, ega krooni. Kes neile liiga teeb, see saab Minult häda näha, kes neid awitada wõtab Issanda pärast, jeda wõtab Jumal meele tuletada.“ Siis pööris Ta ennast

Empressia poole ja ütles: „Vaata nende Minu neitsite peale ja nende kroonide peale; mõned neist jätšid maha maapealse kuningriigi ja rikkuse, sešt et ihaldasid igawest ja taewaliku riiki saada, wõtšid hea meelega waesust armastada, wõtšid Minust Issandat armastada, ja selle pärast, näed, misjuguise armu ja auustamise wäärt on nemad saanud. Kuidas enne oli, nõnda ka nüid. Aga endised kannatajad kannatasid awalikult, nüidšed aga salaja, südame kurbduste läbi, ja nende tasumine saab nišjama sugune olema.“

See nägemine lõpes sellega, et Kõigepüham Jumalajünnitaja isa Serahwimile ütles: „Warsti saad sa, armas, ühes meiega olema,“ ja šis teda õnnistas. Kõik pühad inimesed jätšid ka teda Jumalaga.

Empressiale sai böldud: „See nägemine on šulle antud isa Serahwimi, Markuse, Kajariuse, ja Bahomiuse palwete pärast.“ Šis oli korraga kõik nägemata. See nägemine tuuris enam kui üks tund.

Šja Serahwim ütles šis: „Vaata, emake, misjuguise armu wäärt Issand meid waesid on arwanud. Minule on juba kaksteišikümnes kord Jumalast nišjuguine ilmumine olnud. Ka šind on Jumal jeda näha kõlblikultš teinud. Waat, misjuguist rõõmu oleme kätte saanud! Meil on šis kül põhjust Jumala šisse uskuda ja Tema peale loota. Saa wõitu kurja waimu üle, ja ole tema wastu šeistes kõigis asjus tark. Issand wõtab šind kõiges awitada.“

Rädal enne oma surma, Kristuse sünnimise pühal, 1832 a. tuli isa Serahwim, oma pruugi järele, Liturgiat kuulma, keda isa Nihwont tallitas, Ta wõttis osa Kristuse Jhuust ja Berest ja pärast Jumalateenistust kõneles isa igumeniga; tuletas siis ka seda meelde, et teda, kui ta ära sureb, tema oma puu järki pandaks, jättis siis igumenit ja floostri wendi Jumalaga ja läks oma kambrisse; ühele wendade seas, nimega Jakobile, andis ta Radonega imeteutegija püha Sergiuse kaju hoida, kuhu Jumala Ema ilmunine sellele püha mehele oli üles maaltud, ja ütles: „See kaju pange mulle kaela, kui ma ära suren, ja sellega pange mind hauda; see kaju, rääkis ta edasi, on mulle auus arhimandrit Antonius püha lawra (floostri) igumeni asemik waga Sergiuse püha ihu juurest saanud.

1. Jaanuaril 1833 a., pühapääwal, tuli isa Serahwim wiimist korda pidali maja kirikusse, mis püha Sossimase ja Sawwatiuse auuks pühitsetud, pani küünlad kõige püha kujudete peale ja andis neile suud; siis wõttis, oma pruugi järele, pühast Andidest osa. Pärast Liturgiat jättis kõikide kirikus olewate floostri wendadega Jumalaga, õnnistas kõiki, andis neile suud, ja, neid trööstides, ütles: „Püüdke õnnistust kätte saada, ärge olge kartlikud, olge waimus ärksad: täna walmistakse meile kroonid.“ Siis jättis weel kõiki Jumalaga ja andis suud püha

Kristile ja Jumala Ema kujule, siis läks ümber püha altari laua, tegi pruukliku kummarduse ja läks altarist välja põhjapoolse ukse läbi. Sell ajal pandi tähele, et ta ihu poolest väga nõrk oli, aga waimu poolest oli wanake elaw, rahulik ja rõõmulik.

Wanakesel Serahwimil oli pruugiks, et kui tema flooftrist oma üksikusse majasse läks, siis oma flooftri kambrikeses küinlad põlema jättis, mis hommiku püha kujude ette oli põlema pantud. Wend Paulus, kelle kambrike isa Serahwimi kambri kõrwas oli, rääkis wahest wanakesele, et põlewaißt küinaltest wõib tulekahju sündida; aga isa Serahwim wastas ikka selle peale: „Nii kaua, kui ma elus olen, ei saa tulekahju olema; aga mu surm saab tulekahju läbi awalikuks.“ Nõnda see sündiski. 1833. aasta eismesjel pääwal pani wend Paulus tähele, et isa Serahwim sell pääwal kolm korda selle koha juure käis, mis tema oma haua kohaks oli nimetanud, ja mõne aja seel seistes, maa peale waatas. Ohtu kuulis isa Paulus, et wanake omas kambrikeses Paasa püha laulusi laulis: „Kristuse surmüßt ülestõusmüßt nähes. . . . Saagu ja walgustud, oh saagu ja walgustud, uus Jerusaleem. . . . Oh Kristus, Sa juur ja püha Paasa. . .“ ja mõned muud waimulikud laulud.

2. Jaanuaril, hommiku kuuendama tunni ajal, tundis wend Paulus isa Serahwimi kambri ligidal

huitsu haiju. Ta tegi pruuklikku palwet ja koputas ukse pihta, aga uks oli jeeft poolt haakis ja wastust palwe peale ei olnud kuulda. Ta läks trepi peale wälja ja, pimedas kirikusse minewaid wendi tähele pannes, ütles: „Ijad ja wennad! kangeit huitstu haiju on tunda. Ehk midagi on meie juures põlemas? Wanake on wiht üfikusse majasse äraläinud.“ Müid üks mööda minijatejt, katsealune Anikita, jooksis isa Serahwimi kambrikeje juure ja, kui tundis teda finni olemat, lükkas ukse kange tõukamisega haagijt lahti. Mõned asjad ja mõned raamatud põlesid, ehk küll lausa tuld ei olnud. Et pime oli, siis wanakeft ennaft ei olnud näha. Mõned wennad jooksid lund tooma ja kustutajid jellega tule ära. Wend Paulus ja wend Joannes, kes kirikuft tuli, kus jell ajal waralijst Liturgiat peeti, ja kuhu juba teadus jündinud loust ulatas, hakkasid pimedas katsuma, kas wanake mitte kambrikejes ei puhka, ja leidsid teda üles. Müid toodi põlew küinal, ja jün olejad nägid, et wanake, kessel alatine linane kumb jelgas oli, oma palwetegemije koha peal põlwili jeejis Jumala Oma kuu ees, mis hiiitakse „Meele härdujeks,“ pea oli tal paljas, wajkne riht kaelas, käed risti rinna peale pantud. Arwati et ta magama on uinunud; hakati tajakeste teda häratama, — wastust ei olnud kuulda: waga mees oli oma elu lõpetanud. Silmad olid finni, jilma näu peal oli Jumala

peale mõtlemise elaw märk. Mungad tõstsid igumeni luba ja õnnistamise peale wanakeste Serahwimi ihu käte peale, wiisid lähema kambrikeste sisse, pesid otseaste ja põlwed ära, panid teda riidesse ja panid tema tamme puust tehtud puusärgi sisse ja wiisid peafirikusse.

Selljalal 2. Jaanuaril 1833 a. Kurski kubermangus olewa Gliniski kloostri igumen Filaret, kui ta firikust pärast Hommikust Jumalateenistust wälja tuli, näitis oma kloostri wendadele ühe iseäralise walguse peale, mis taewa all ilmus, ja ütles: „Waata, kuidas Siglaste hinged siit ilmast lahkuwad: täna läheb Sarowis isa Serahwimi hing üles taewa.“

Sõnum wanakeste isa Serahwimi surmast läks kiiresti laiale. Ümberkaudsed inimesed tulid igalt poolt rutuste kloostrisse kokku. Kõik olid kurwad ja nutsid fibedaste; iseäranis oli raske tema lahkumine Diwejewi nonnide kloostri õdedele, kellele tema hoolekandjaks waimulikkus isaks oli. Rahelja pääwa oli ta ihu lahthjes puusärgis pea-firikus, mis Jumala Oma surma auuks pühitsetud. Rahwast oli neil päiwil Sarowi kloostris tuhandete kaupa; iga üks püidis auustatud wanakestele suud anda. Kõik leinasid tema lahkumise pärast ja palusid Jumalat tema hinge rahu eest, nõnda kui tema oma elu ajal kõikide terwise ja lunastuse pärast Jumalat oli palunud.

Buhkama läinud isa Serahwimi matmist tallitas igumen Mihwont; teda maeti maha peakiriku altari paremale poole külge, munga Markuse haua kõrva, kes ka kinnipantud kambri elu oli elanud. Pärast sai Nishni-Nowgorodi linna kaupmehe Sõirewa hoolega haua peale rauast puusärgimoodiline mälestuse kuu ehitud. Matmise päeval oli kirikus Liturgia ajal niipalju rahwast kous, et kiinlad puusärgi juures kustuma hakkasid. Isa Serahwimi puusärgi juures ei peetud kõnesid; tema elu ja tegude meeletuletamine ja nendest jutustamine olid kõigeparemaks maenitsuseks ja õpetuseks jutluste asemel.

Armuväeline abi isantamine isa Serahwimi palwete läbi pärast tema surma.

Siglane wanake Serahwim saadab ka pärast oma surma oma eestpalwete läbi Jumala ees abi neile, kes usuga ja südameliku hoolega teda appi hiiwad. Mitu inimest, keda raskest haigused waewasid, kes suure kitsikuse sisse sattusid, kes kurwastuses ja kiusatuses olid, tunnistawad awalikult, et nemad nobeste abi olid saanud, kui nad wanakest Serahwimi olid palunud enneste eest Issandat Jumalat paluda. Miisugusid süündinud lugusid on palju. Paneme mõned neist siin üles.

Kaks aastat pärast isa Serahwimi surma oli üks Diwejewi floostri õde N. K. haige soovis tõeses, ja oli juba surma juus; lootus arstimise peale

kadus, ja haige üle talitati Olitamise sakrament ära. Haiguse ajal jäi tema käsi rammetumaks, ja teda pöördi moodis ümber rätikute peal. Ükskord nägi tema unes isa Serahwimi. See ütles haigele: „Miks sa, emake, minu juure, hallika juure, ei tule.“ Haige kostis: „Ma olen haige, mu käsi on alwatanud.“ — „Kumbas,“ küsis wanake. — „Parem.“ Wanake hakkas paremast käest kinni, tõstis teda üles ja ütles jälle: „Tule minu hallika juure.“ Kui haige oli ülestõusnud, leidis ta oma käe terweks saanud olewat ja wõis teda pruukida kui terwet. Aga et ta pärast sooja töö nõrk oli, ei jõudnud ta Sarowisse minna; teda weeti jenna sellamal pääwal, walati ta peale Serahwimi hallikast wett, ja siis sai ta täie terwise kätte, ja ta elu jõud sai uuendud. (Terwekssaanud õe enese jutustamine, 1862 a., 20. Juunil.).

1865 a. minu patude pärast, nõnda jutustab preestri abikaasa Aleksandra Winogradowa, minu kolmeaastane poeg, üks ladusa jutuga poisike, hakkas korruga kogeldama. Kogeldamine läks aeg ajalt ikka pahemaks ja raskemaks, ja 1866 aasta algusel läks see nii suureks, et ta korruga ühtainustki sõna ei saanud wälja ütelda, aga enne pidi minutit wiis ja enam ütleva: a, a, a.; läheb ise kõik punaseks, wiimaks hakkab kätega põskedest kinni ja filmapijaraid talades, jookseb ära ja nutab, et ta wälja ei wõi

ütelda, mis tahab. Suure Paastu ajal andsid tut-
 tawad inimesed mulle raamatu lugeda, kelles Sarowi
 waga mehe isa Serahwimi elu lugu üles oli pantud.
 Ma lugesin seda pojakese kuuldes; see kuulas mu
 lugemist sügawa tähelepanemisega ja arusaamisega,
 ja hakkas isa Serahwimi pühaduse siise uskuma ja
 teda armastama. Ta andis auufartlikult juud pilti-
 dele, kuhu isa Serahwim oli peale maalitud. Nõnda
 läksid püha Paasa päewad mööda; neil päiwil,
 nimelt Teiipäawal, saatis isa Sashat midagi minule
 ütlemä. Ta tegi ukse lahti, tahtis ütelda, aga ei
 saanud, läks punaseks, pigistas oma põskesi, jooksis
 ukse taha ja hakkas nutma. Seda nähes, mina ja
 lapsehoidja tütarlaps, kes meil elas, hakkasime mõle-
 mad nutma. Mina hakkasin oma õnnetumat poega
 meelitama ja andsin tale nõuu siis, kui Liturgia
 ajal kiriku kella lüüakse, palwet teha ehk ometigi
 risti ette heita, olgu ta jell ajal kus tahes, ja isa
 Serahwimi paluda, et tema oma palwetega teda ter-
 weks teeks. Poisi ke wöttis mu nõuu tänuga wastu
 ja lubas seda täita, ja täitis seda ka pärašt. Mina
 tegin jellšamal tunnil omas mõttes tõutušt isa
 Serahwimi hinge rahu pärašt palwet teha; läkkin
 oma mehe, juure ja rääkisin kõik temale ära. Aga
 minu mees, kes weel isa Serahwimi elu lugu ei
 olnud lugenud, wöttis jelle jutu minu tõutusešt wäga
 tähelepanemata wastu ja lubas üksford ehk panihidat

(surmu mälestust) lasta pidada. Tähelepanemise väärt on see, et nimelt sest päävast saadit, kui meie tõutust tegime, isal Serahwimilt abitotšida ja tema õnja hinge eest palwet teha, meie poja kogeldamine korraga ära lõppes, ja tema kõik heaste ja selgeste rääkima hakkas . . . Meie, patused, omas hooletuses mõtlešime: „Waat, tõtt rääkišid inimesed, et see haigus aega mööda ära lahkub; waata, eš lahkuski ära;“ ja meie ei lastnud panihidatki pidada. Aga šiški panin ma oma meelde šalaja mõtte, et ma ükšford juhtumise korral oma tõutuse täidan. Nõnda läks kolm nädalit mööda. Ja waata, Jumala tahtmine oli see, et meid hooletumaid õpetada ja meile näidata, et meie poeg terweks šai, ei mitte išeenešest, waid falli išešise Serahwimi palwete pärast: meie poeg hakkas jälle häkitšelt endišt wiiši kogeldama, jälle ei wõinud korraga ühte šõnagi wälja ütelda. Šiis mina patune šain kõigist šest aru ja rääkišin mehele oma arwamise üles. Müid šoowis ka minu mees iša Serahwimi elu lugu läbi lugeda; hakkas lugema ja tema šiidames tõušis auufartus Jumala waga wanakeše wastu, ja warsti awaldas ta šoowi tõutud panihidat išešise eest pidada. Pärast panihida pidamist šai meie poeg korraga täieste terweks. Pealegi jellšamal 1866 a, kui ta 4¹/₂ aastat wana oli, nõudis ta tungiwalt, et teda lugema šaaks õpetud.

1843 a. jäi Benja linnas kolmeaastane tütarlaps Otšhkina pimedaks. Teda arstiti, aga ilmaasjata. Siis tütarlapse ema tegi tema eest palwet ja omas mõttes palus abi isalt Serahwimilt. Tütarlaps farjatas jellsamal filmopilgul ja hakkas nägema.

Nüüd on Sarowi õnnis wanake Serahwim awalikult auustud; 19. Juuli kuu pääwal on tema awalikult Dige ussu Koguduse poolest püha inimeste foori arwatud, tema nimi hiilgab nüüd loojaminemata aau walgujes üle kõige Diget usku Wene maa ja ka kõiges Dige ussu pühas Koguduses; Dige ussu taewa lautuses on üks uus kammis, hele walguje täht paistmas.

Suur waimulik püha rõõmu pidu on Sarowi flooftris korda saadetud waga Serahwimi auustamiseks; sajad tuhanded Dige ussu rahwa seast on seal kous olnud, et waimuliku rõõmu ja pühaliku waimustusega selle waga mehe auustamisest osa wõtta, kelle pühaduse Jumal Ise imetegude läbi on awalikuks teinud. Ka Keisri Härri Ise oma Kuningliku Beretonnaga olid sell tähtsal päewal seal palwetejate keskul. Nüüd teadwad kõik Dige ussu inimesed igal pool, et neil weel üks uus ja armurikas eestpaluja on Kõigekõrgema Jumala trooni ees, üks armastaja awitaja elu fitfikustes ja hädades.

1288/1084

3.50

315.070

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU

1 0100 00078618 2